

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΓΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ
Προπληρωτέα.

Διά τὸ ἐσωτερικὸν δρ. 12.
Διά τὸ ἐξωτερικὸν " 15.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Παναζῆ
καὶ ἐκδίδεται δαπάνῃ αὐτοῦ καὶ
διὰ τοῦ ἰδίου ἐπιτελείται πᾶσα
δοσολογία αὐτῆν ἀφορῶσα.
Τιμὴ καταχωρίσεως ἀγγελιῶν
λεπτὰ 15 ὁ στίχος.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντές εἰσι σπουδαῖαι.
(ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ).

Ἐὰν ᾖς φιλομαθής, ἔση καὶ πολυμαθής. (ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

Ἀθήνησι, τῆ 22 Ἀγούστου 1855

Αἱ ΣΥΝΑΓΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις
καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυ-
δρομίων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς
Κ. Κ. Ἑλλησικ. Προξένοις καὶ
τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ
ἐαυτοῦ.

Ἐκδίδεται τετράκις τοῦ
μηνός.

Ὁ Θρίαμβος.

Ὁ Θρίαμβος ἦν δημοτελής πομπή, καθ' ἣν νικηφόρος στρατηγὸς εἰσήλαυνε εἰς τὴν Ῥώμην ἐπὶ τεθρίππου ἐποχούμενος ἄρματος. Καὶ προηγούντο μὲν τούτου οἱ ἐν τῷ πολέμῳ ζωγρηθέντες καὶ τὰ λάφυρα, εἶποντο δὲ οἱ στρατοὶ αὐτοῦ διαβαίνων δὲ οὕτως ἐπισήμως διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ (via Sacra) ἀνήχθητο εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα προσενέγκῃ θυσίαν ἐν τῷ ἐπ' αὐτὸ ναῷ τοῦ Διός. Ἐπιδείξεις τοιαύται ἦσαν τῶσιν συνήθειαι παρὰ πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ ὑπάρχουσι τῶσιν συμφυεῖς τισὶ τῶν ἰσχυροτάτων παθῶν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὥστε ἀνωφελὲς καὶ ἀδύνατον ἅμα ἐστὶ τὸ ἀνευρεῖν ἱστορικῶς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. Οὐτε ἀναγκαῖον ἐπίσης νομίζομεν νὰ ἐπισπᾶσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων ἐκείνων συγγραφέων, οἵτινες ἀνάγουσι τὴν πρώτην σύστασιν αὐτοῦ εἰς τὰς μυθώδεις κατακτήσεις τοῦ Διονύσου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. (Διόδ. Α. 5, Plin. H. N. vii 57), οὐδ' ἀνάγκη ὑπάρχει ἵνα ἐκλάβωμεν ὡς σπουδαίαν τὴν σχέσιν τοῦ Λατινικοῦ Triumphus πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν θρίαμβος, κατὰ τὴν μετ' ἐνδοιασμοῦ προτεινομένην ἐτυμολογίαν ὑπὸ τοῦ Οὐάβρονος (L. L. vi. 68, ed Muller). Εὐθυμῶν μετὰ νίκην, συνοδευόμενοι μετὰ πομπῶν τοῦ στρατοῦ φέροντας καὶ τὰ λάφυρα αὐτοῦ, ἦσαν πάντως σύγχρονα τῇ ἀρχῇ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους. Ὅθεν ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ῥωμύλου εἰς Ῥώμην, ἄγοντος αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀποίκων κατὰ τὴν μάχην καὶ ἀκροθίνια λαφύρων θεῶν κλ. ν νικήσαντος τοῦ Κανίνας (ἢ Κενινῆτας) καὶ κτείναντος σὺν κρατερᾷ χειρὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀκρῶνα, περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Διονυσίου (Ῥωμ. ἀρχ. Β. 34, παράβ. Prop. iv. I. 32) μετὰ πάντων τῶν τοῦ θρίαμβου προσόντων. Ὁ Πλούταρχος (Ῥωμ. 16) παραδεχόμενος ὅτι ἡ πομπὴ αὐτῆ τοῦ Ῥωμύλου παρέσχεν τὴν ἀρχὴν τῶν ἔπειτα θριαμβῶν, ἐλέγχει τὸν Διονύσιον ὡς οὐκ ὀρθῶς εἰπόντα ὅτι μετεχειρίσθη ἄρμα (τετραορίαν) εἰς τὴν πομπὴν ταύτην ὁ Ῥωμύλος· εἰς ἀπόδειξιν φέρων τὰς ἐν Ῥώμῃ τροπαιοφόρους εἰκόνας αὐτοῦ, ἀπάσας πεζὸν αὐτὸν παριστανούσας· προσθέτει δὲ ὅτι, κατὰ τινὰς μὲν, ὁ Ταρκύνιος Πρίσκος, κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Ποπλικόλας ἐθρίαμβευσεν πρῶτος ἐπ' ἄρματος. Εἰς ἐνίσχυσιν δὲ τούτου εὐρίσκομεν ὅτι ὁ πρῶτος ὑπὸ τοῦ Τίτου Λιβίου μνημονευόμενος θρίαμβος (I. 38, παράβ. Flor. I. 5, Εὐτρόπ. α. 6) ἦν ὁ τοῦ Ταρκυνίου τοῦ Σαβίνου νικήσαντος. Ὅπως δὲ ποτ' ἂν ᾖ, τὸ βέβαιόν ἐστὶ ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῆς καθυπὸ ἱστορίας μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς ἐλευθερίας ὁ τακτικὸς θρίαμβος (justus Triumphus) ἐλογίζετο ὡς τὸ ἑπακρον τῆς στρατιωτικῆς δόξης, καὶ οὗτος ἦν τὸ περιπόθητον ἀντικείμενον τῆς φιλοδοξίας παντὸς Ῥωμαίου στρατηγοῦ. Ἡ τιμὴ τοῦ θρίαμβου ἀπέκειτο τοῖς κατὰ ξηρὰν ἢ θάλασσαν νικῶσι στρατηγοῖς· παραλείποντες δὲ, τὸ νῦν εἶναι, τοὺς ἐκ καταναυμαχιῶν θρίαμβους, ἅτε σπανιωτέρους, χωροῦμεν εἰς τὴν περιγραφήν τῶν ἄλλων.

Μετὰ νίκην ἀποτελεσματικὴν, ἢ καθυπόταξιν ἐπαρχίας τινος διὰ συνεχῶν ἐπιτυχῶν μαχῶν, ὁ στρατηγὸς (Imperator) ἐπέστελλε τῇ συγκλήτῳ δαφνοστεφὲς γράμμα (litterae laureatae. Zonar. Z. 21, Liv. x. Pvi 1, Plin. H. N. γν. 40) περιέχον τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ. Ἐὰν ταῦτα ἐφαίνοντο τῇ συγκλήτῳ ἀποχρώντως εὐάρεστα, ἐδογματίζεν αὐτῇ τελετὴν δημοσίας εὐχαριστίας (ἐπινίκιον θυσίαν). Ἡ τελετὴ δ' αὕτη ἦν

τῶσιν συνήθως πρόδρομος τοῦ θρίαμβου, ὥστε ὁ Κάτων νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσῃ τὸν Κικέρωνα ὅτι οὐκ ἦν ἀμεταβλήτως οὕτω (Cic ad. Fam. XV. 5). Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ὁ στρατηγὸς μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐπανέκαμπεν εἰς Ῥώμην, ἢ διέταττε τούτον ἵνα ἐν ῤητῇ καὶ τεταγμένη ἡμέρᾳ ἀπαντήσῃ αὐτὸν ἐκεῖ, οὐχὶ δὲ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν. Ἡ σύγκλητος συνερχομένη ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, συνήθως ἐν τῷ ναῷ τῆς Βελλόνης ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, συνεζήτει μετὰ ζήλου τὰς προτεινομένας ἀξιώσεις τοῦ στρατηγοῦ. Οἱ ἐξῆς κανόνες καὶ ὅροι ἴσχυον τὸ πλεῖστον αὐστηρῶς, εἰ καὶ ἡ σύγκλητος ἔστιν ὅτε παρέβλεπεν ἐπιεικῶς αὐτοὺς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῆς.

1) Οὐδενὶ ἐπετρέπετο θρίαμβος μὴ γενομένῳ διδάκτορι ἢ ὑπάτῳ ἢ στρατηγῷ (Liv. xxviii. 38. xxxi 20). Ὅθεν δὲν συνεχωρήθη τῷ Π. Σκιπίωνι ἡ τιμὴ τοῦ θρίαμβου διὰ τὴν ἀπέλασιν τῶν Καρχηδονίων ἐκ τῆς Ἰσπανίας, ὑπάτος γὰρ οὐκ ἦν οὐδὲ στρατηγός (Πλουτ. Πομπ. 14) Sine ullo magistratu. (Val. Max. ii. 8. §. 5. Liv. ἀνωτ). Αἱ ἀπονεμηθεῖσαι τιμαὶ τῷ Πομπηῶ θριαμβεῦσαντι κατὰ τὸ 24 ἔτος τῆς αὐτοῦ ἡλικίας (83 π. Χ) πρὶν ἢ λάβῃ τινα τῶν μεγάλων ἀρχῶν τῆς πόλεως, καὶ πάλιν μετὰ δέκα ἔτη, ἐνῶ ἦν ἔτι ἀπλοῦς ἱππότης, ἦσαν ἀνευ προηγουμένων.

2) Ὁ ἀρχὼν ἢ στρατηγὸς ἵνα θριαμβεῦσῃ ἀπαιτεῖτο εἶναι πραγματικῶς τοιοῦτος καὶ ὅτε ἐνίκησε καὶ ὅτε ἐμελλε νὰ τελεσθῇ ὁ θρίαμβος. Ἡ διάταξις αὕτη ἐτήρειτο μόνον κατὰ τοὺς προτέρους τῆς δημοκρατίας χρόνους. Ἡ παραβίασις αὕτη ἤρξατο ἀπὸ τοῦ Κ. Πομπηίου Φίλωνος, εἰς ὃν πρῶτον ἡ σύγκλητος ἔδωκε παράτασιν τῆς στρατηγίας (prorogatio imperii) μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ (Liv. viii. 26), ἔκτοτε δὲ αὐθύπατοι καὶ ἀντιστράτηγοι ἠδύναντο ἀσυζητήτως νὰ θριαμβεῦσιν, ἐπὶ πολὺν ὁμῶς χρόνον σπανίως τοῦτο συνέβαινε. Ἐπὶ μακρὸν δ' ἀπαιτεῖτο ἡ παράτασις τῆς στρατηγίας νὰ δίδηται ἀμέσως μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀρχῆς. Εἰς τὸν Λ. Λέντουλον, διαδεχόμενον ἐν Ἰσπανίᾳ τὸν Π. Σκιπίωνα, δὲν συνεχωρήθη θρίαμβος, ἐπὶ λόγῳ ὅτι, εἰ καὶ γέγονεν ἤδη στρατηγός, ἡ στρατηγία αὐτοῦ δὲν ἐξακολούθησε ἀδιαλείπτως ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς λήξεως αὐτῆς, ἀλλ' ἀνανεώθη ἐκτάκτως (extra ordine) μετὰ διάστημα ἑτῶν τινῶν (Liv. xxxi. 20). Ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τῆς δημοκρατίας ἡ διάταξις αὕτη ἐγκατελείφθη τελείως. Ὑπάτοι καὶ στρατηγοὶ σπανίως ἀνεχώρουσαν τῆς πόλεως πρὶν ἢ λήξῃ ἡ περίοδος τῆς ἀρχῆς αὐτῶν ὀφέποτε δὲ ἐπομένως ἐλάμβανον τὴν διοίκησιν ἐπαρχίας τινός, ἤτοι κατὰ συνήθη τάξιν ἢ ἐκτάκτως, ἀπήλαυνον τῶν τελείων δικαίων καὶ πασῶν τῶν προνομίων τῶν αὐθυπάτων καὶ ἀντιστρατήγων. Ἡ θέσις τοῦ Πομπηίου ἐκπεμφθέντος κατὰ τῶν πειρατῶν καὶ ὕστερον κατὰ τοῦ Μιθρυδάτου, καὶ ἡ τοῦ Κικέρωνος ὅτε ἐπορεύθη εἰς Κιλικίαν, σαφηνίζουσιν ἀποχρώντως τοῦτο, περιττῶν καθισταμένων πλειόνων παραδειγμάτων. (ἀκολουθεῖ).

Περὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐλευσινίου.

(ὑπὸ Κ. Σ. Πιττάκη).

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ Διός τοῦ Ὀλυμπίου, ἐν αὐτῇ τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισσοῦ, ὑπάρχει μέχρι τοῦδε νῆσος, τὴν ὀνομαζούσαν

φιλοκαλία τῶν Ἀθηναίων εὐρούσα ἐσχηματισμένη παρὰ τῆς φύσεως, κατὰ τοὺς ἐνδοξότερους χρόνους τῆς Ἀθηναϊκῆς εὐκλείας ἐκαλλώπιον. Ἀμφοτέρωθεν τῆς νήσου ταύτης, ὁ Ἰλισσὸς ποταμὸς ἀφαιρούμενος καὶ εἰς ἄλλους θεοὺς καὶ εἰς τὰς Μούσας, διέρχεται (1) τὸ ἐπίσπασμα νάματα αὐτοῦ, ὅτε ὁ Ὑμητὸς ἦν κατάφυτος, ὡς λέγει ὁ Πλάτων, καὶ αἱ ὄχθαι τοῦ Ἰλισσοῦ ἦσαν κατάσκιαι ἀπὸ πυκνὰ καὶ σύνδενδρα ἄλλα· τὸ δὲ ὕδωρ ὡς ἐκ τούτων χαριέστατον, ψυχρότατον καὶ ἄφθονον διεχύνετο· καὶ τῷ ὄντι θεοὺς ἐραίνετο τότε ὁ τόπος οὗτος. (2) Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης, καὶ παρ' αὐτήν, ἦσαν ἀρχαῖα ἱερὰ τῆς τε Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, ἐνθα τὰ μικρὰ μυστήρια, ὡς προσέριον τῶν μεγάλων ἐνιαυσίως ἐτελοῦντο, τὰ ὅποια καὶ μυστήρια πρὸ τῶν μυστηρίων καλεῖ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (3). Ἐνταῦθα ἦσαν Νάος αὐτοῦ τε τοῦ Ἰλισσοῦ, ὡς ἡ ἐπιγραφή (Ἐφμ. Ἀρχαιολ. ἐπιγρ. 1324 σελ. 831) καὶ θωμοὶ τοῦ τε Βορέου, τοῦ Ἀχελώου, καὶ τῶν Νυμφῶν, μετ' ὧν λέγουσι παίζουσαν τὴν Ὀρειθίαν παρὰ τὰ ὕδατα ὁ Βορέας ἀφῆρπασε (4). Πρὶν δὲ διαβῆ τις τὸν Ἰλισσόν, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὸ χωρίον Ἰλισσιὰς ἐκλούμενον, ἦσαν οἱ θωμοὶ τῶν Μουσῶν, αἵτινες Ἰλισσιὰς ἐκλήθησαν, διὰ τὸ ἐν Ἰλισσοῦ εἶναι (5). Ἐν δὲ αὐτῇ τῇ νήσῳ ἦν τὸ Ἐλευσίνιον, συσταθὲν παρ' αὐτῆς τῆς Δήμητρος καὶ τῶν Ἀθηναίων ἅρην τοῦ Ἡρακλεῖος (6), ἐνθα οἱ ξένοι κατὰ κέλευμα τοῦ Ἐμάλκου, οὐχὶ τοῦ Θρακῆος, ἀλλὰ τοῦ θέντος τὰ μυστήρια, ἐμυόντο. Τὰ μυστήρια ταῦτα λαβόντα τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Ἐρεχθῆος, κατὰ τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην (7), ἡ τοῦ Αἰγείως, ὡς τὰ Ὁξῶνια μάρμαρα ἀναφέρουσι (8), ἐνεωροῦντο παρ' ἄλλων τῶν Ἑλλήνων ὡς τελετὰ ἄγια, τελετὴ ἐπιφανεστάτη ἀπασῶν τῶν ἄλλων τελετῶν. Ὅθεν καὶ αὐτοὶ ὁ ἐνάρετος καὶ πολυμαθὴς ἱατρός ὁ Γαληνὸς συμβουλεύων τοὺς μουμένους λέγει «προσεχε τὸν νοῦν μουόμενος Ἐλευσίαν», τελετὴν ἁγίαν, ὅπως ἦσθα πρὸς τοῖς δρομέοις καὶ λεγομένοις ὑπὸ τῶν ἱεροφαντῶν (9). Ἐνταῦθα ὁ μυσταγωγὸς ὠραῖζε τοὺς μουμένους τὸν ἱερόν τοῦ Ὀρφῆος ὄρκον ἀδιατηρήσω μουσικῶς διὰ βίου, καὶ ἐναντίον ἀπάσης βίας τὰ μυστήρια. Ἐνταῦθα ἐρωτῶντο οἱ μουόμενοι εἰ καθαροὶ εἰσι ταῖς χεραῖ, τῷ πνεύματι, καὶ τῇ γλώττῃ (10), εἰς αὐτὰ ἐδιδάσκοντο τὴν ἐγκράτειαν τῶν τε βρωμάτων καὶ ποτῶν, καὶ τὴν τῶν ἀσέμων πράξεων ἀποχρῆν (11). Ὅθεν οἱ ἐναρετώτεροι καὶ ἀνεπιλήτοι τῶν τε Ἀθηναίων καὶ ξένων ἐμυόντο, ὡς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Διώνυσος, ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ οἱ Διόσκουροι· τοὺς δὲ βαρβάρους ἐξέβαλλον εἰς τὰς προβήσεις ταύτας, ὡς ἀνικάνους εἰς τὴν διδασκαλίαν ὑψηλῶν ἀρετῶν (12), καὶ κατ' αὐτὰ ἐφώναζεν ὁ Κήρυξ «οἱ οἱ κατηχόμενοι προέλθετε» κατὰ δὲ τὴν τελετὴν ὑπερέχαιρον οἱ προσερχόμενοι, ἐπειδὴ καθαροὶ ἐνομίζοντο τῶν ἀμαρτημάτων (13).

Εἰς δὲ τὸν παραρρέοντα Ἰλισσόν οἱ μουόμενοι ἐλούοντο καὶ ἐκαθαρίζοντο τὸ πρῶτον, ἐνεκα τούτου τὰ καθαρὰ καὶ διαφανῆ ὕδατα τούτου θεσπέσια καὶ ἱερὰ καλοῦνται παρὰ τῶν συγγραφέων (14)· αὐτὴ δὲ ἡ θερπὴ καὶ μαγευτικὴ κατάστασις τοῦ χωρίου συνέτεινε θεβαίως, ἵνα οἱ Ἀθηναῖοι μεταφέρωσι τὸ ἀρχαιότερον Ἐλευσίνιον (περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὀπίου θέλου ἀναφέρει) ἐκ τοῦ Δήμου Μελιτῆς εἰς τὸν Ἰλισσόν, τὸν ὁποῖον καὶ ὑπὸ τῆς Δήμητρος ἐκάλεον. Ὁ ναὸς ἐνταῦθα ἦν πιθανῶς δωρικῆς τάξεως ὡς ἀρχαιότατος, μικρότερος κατὰ φυσικὸν λόγον τοῦ ἐν Ἐλευσίῃ ναοῦ, ὅστις διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ, (καὶ πρὸς διάκρισιν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἐλευσινίου), καὶ Μεγαρον καὶ Ἀνάκτορον ἐπεκαλεῖτο. Ἦτο δὲ τὸ ἐν Ἀθῆναις Ἐλευσίνιον περιτειχισμένον τεῖχος ὀχυρῶ· ὅθεν ὁ Θεουκιδίδης τοῦτο ὡς ἀσφαλὲς χωρίον ἀναφέρει (15)· οἱ μουόμενοι δὲ ἐνομίζετο ὅτι ἔχαιρον προσδρίαν τινὰ εἰς Ἀθῆναις, ἥς ἔλεγον, ὅτι ἔτυχεν ὁ

(1) Πaus. Ἀττικ. Κεφ. 19. (2) Πλάτ. Φαῖδ. (3) Στρώματ. ἀ. Πολυκαί στρατηγ. Ἰμέρ. εἰς Διογένη. παρὰ Φωτ. Πaus. Ἀττικ. Θουκ. Βιβλ. 2. (4) Πλάτ. Φαῖδ. Ἠρόδ. Βιβλ. 7. Πausan. Ἀττικ. (5) Στέφ. Βυζάντ. εἰς Ἰλισσόν. (6) Τζέτζ. Σχ. εἰς Λυκοφ. Διόδ. Σικελ. Βιβλ. 4. Σχ. Ἀριστοφ. Βάτραχ. στίχ. 504. (7) Βιβλ. ἀ. (8) Boeckh. inscr. 19. (9) Γαλλην. περὶ χρεῖ. Μορ. λογ. ἡ. (10) Θέων Σμυρν. Διβά. λόγ. ἡ. (11) Ἰωνικός παρὰ Στωβ. 115. (12) Λουκ. Δημ. (13) Διογ. Λαέρτ. Β. Ἀριστοτέλ. (14) Πaus. Ἀττ. Κεφ. 19. Διογ. Περρηγ. Στ. 423—25 Meur Eleus. cap. 7. Πλάτ. Φαῖδρ. (15) Θεουκιδ. Βιβλ. 2. κεφ. 17.

ὁ Ἡρακλῆς καὶ Διώνυσος, ὡς μνηθέντες τὰ Ἐλευσίνια (1), ὅθεν ὁ Ὀμήρος δλιβίον καὶ τρισευδαίμονα καλεῖ τὸν μνηθέντα (2). Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πausanίου φαίνεται, ὅτι ὑπὲρ τὴν Κρήνην, καλούμενην Καλλιάρβον, ἦσαν δύο ναοί, ὁ εἰς τῆς Δήμητρος, καὶ ὁ ἕτερος τῆς Περσεφόνης (3). Ὁ Κ. Λῆκ. θέτει τὸν μὲν τῆς Δήμητρος εἰς τὴν ῥηθείσαν νῆσον ἐν τῷ Ἰλισσοῦ, τὸν δὲ τῆς Περσεφόνης ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐνθα χαριέστατος ναὸς Ἰωνικῆς ἐργασίας ἐσώζετο ἐτι κατ' αὐτοῦ τοὺς χρόνους τοῦ Τζάνδλερ (1764) (4)· κατεκρημνίσθη δὲ ὑπὸ τῆς δεισιδαιμονίας τινῶν, καὶ ἔμεινε εἰς ἡμᾶς δι' αἰώνια μνήμην τοῦ κομψοῦ τούτου οικοδομήματος τὸ ἰχνόγραμμα, τὸ ὁποῖον, ὡς ἀριστοῦργημα μᾶς διετήρησεν ὁ Στουάρτ 1751. Ἄλλ' ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ Πausanίου ἐκλάομεν, ὅτι τὸ Ἐλευσίνιον ἦτο διπλοῦν, ὡς τὸ ἐν Ἀκροπόλει Ἐρέχθειον, ἧτο ὁ τῆς Δήμητρος ναὸς ἦτο συνεχῆς τῷ τῆς Περσεφόνης ναῷ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκεῖτο καὶ ἄγαλμα τοῦ Τριπτόλιμου, καὶ βουὸς χαλκοῦς, ὡς εἰς θυσίαν ἀγόμενος. Ὁ βουὸς οὗτος εἰκνίε, πιθανῶς τὸν Θάλητος βουὸν, ὅστις εὐγαδευθεὶς ὑπὸ τῆς πατρὶδος αὐτοῦ καὶ ἐλθὼν εἰς Ἐλευσίαν ἔθηκε τῇ Δήμητρὶ τοῦτον (5)· ἦτο δὲ πρὸς τούτοις ἐκεῖ καὶ ἀνδρία καλῆμενος Ἐπιμενίδου τοῦ Κνιδίου, καὶ ἵππος χαλκίνος, ἀνάθημα Τίμονος Ἀθηναίου συγγραφέος δοξίμου τῆς ἀρχαιότητος.

Τὸ Ἐλευσίνιον τῶν Ἀθηναίων ὠμοῖαζε κατὰ τὴν θέσιν τὸ ἐν Ἐλευσίῃ Ἀνάκτορον. Ἄνωθεν καὶ τῶν δύο ἐπρόκειτο βράχος, καὶ τὰ δύο περιστοιχοῦντο ἀπὸ καλὰ ἔλση δένδρων ἀειθαλῶν, καὶ ὕδωρ ἐκχέτο ἐξ ὀρετῶν καὶ ρεῖθρων ἀμφοτέρωθεν, ὡς ταῦτα, ἐν τῷ Ἐλευσίῳ τούτῳ, ἐμφαίνει ὁ χώρος εἰσέτι καὶ νῦν, καὶ ὡς περιγράφει ταῦτα κομψῶς καὶ ἀρίστως ὁ ποιητὴς Καλλιμάχος. Εἰς τοὺς παρακειμένους λόφους τῶν ἱερῶν τούτων προσείχον οἱ εὐταξίαι τῶν τελετῶν, μήπως τεβηλοὶ τινες ἐπελθόντες κατοπεύσωσι τι τῶν τελετῶν τελουμένων. Ἐκ τοῦ βράχου τούτου, ὅστις διὰ τὸ πετρώδες εἶναι διέμεινε ἵνα ὁ χώρος οὗτος ὠνομασθῆ μετὰ ταῦτα πετρίτης, ἐνετύθη λέγει ὁ Πλάτων, ὅτι ὁ βορέας ἐβρίφη κατὰ πετρῶν τὴν Ὀρειθίαν παίζουσαν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ συν Φαρμακίᾳ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν ἐνταῦθα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς δόξης καὶ αὐτονομίας, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ ναοὶ καὶ θωμοὶ οὗτοι μετεποιήθησαν εἰς ἱκετήρια τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, καὶ τὸ Ἐλευσίνιον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου, δι' ἧς ἐγένετο ἡ ἔλευσις τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν γῆν.

Τὸ δὲ εὐφρόσυτον τοῦ τόπου συνετέλεσεν ἵνα κατὰ τὸν μεταίωνα κατασκευάσῃ ἐκεῖ ὁ Ἡγεμὼν τῶν Ἀθηναίων οἶκον Βασιλικὸν καὶ ὠραῖον, εἰς ὃν κατερχόμενος κατὰ καιρὸν εἰς ἐσχάτην ἐκινεῖτο, ὡς τὸ ἐν Βιέννῃ χειρόγραφον τοῦ ἀνομήμου ἀναφέρει. Ὁ Ἡγεμὼν οὗτος λουόμενος εἰς τὴν παρακειμένην ἐνεακροῦν πηγὴν ἀνήρχετο εἰς τὸ τέμενος (6). Κατὰ δὲ τὴν δεκάτην ἐβδόμην Ἐκατονταετηρίδα, λέγει ὁ Οὐτλερ, ὅτι ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης ἴδεν ἐρείπια μεγάλης Ἐκκλησίας, ἧτις ἀφῆθη ἔρημος μετὰ τὴν δουλείαν τῶν Ἀθηναίων.

Καὶ ταῦτα ὡς ἐν συντόμῳ ὅσον ἀποβλέπει τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Κατὰ δὲ τοὺς σημερινούς χρόνους πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χώρου τούτου κατακρημνίσων τοῖνον ἐκ τῶν εἰς τὸ χωράφιον αὐτοῦ εὐρισκομένων, διὰ νὰ λάβῃ πέτρας, πρὸς περιτειχισμὸν τοῦ ἀμπελωνος αὐτοῦ, ἀνήρως πρὸς τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς νήσου ταύτης ἐρείπια ἁγίου βήματος μεγάλης Ἐκκλησίας, ἧς τὸ μήκος εἶναι 45 περίπου Γαλλικῶν μέτρων, τὸ δὲ πλάτος 27. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι ψηφιδωτῶν· εὐρέθησαν δὲ καὶ μέρη τινὰ τῶν τοίχων αὐτῆς, οἵτινες ἦσαν κεκαλυμμένοι ἐκ μαρμαρίων πλακῶν λίθου πῆ μὲν Πεντέλης, πῆ δὲ Ὑμητῆς. Τὸ πάχος τῶν πλακῶν τούτων εἶναι ἡμίσεως περίπου δακτύλου. Αἱ πλάκες αὗται οὐκ αὐτοῦ μαρμαρίου καὶ τοῦ αὐτοῦ πάχους μετὰ τὰς πλάκας τὰς σχηματιζούσας τὸ ἔδαφος τοῦ ἐν τῷ Ἐρεχθειῷ Χριστιανικοῦ Ναοῦ ἐν Ἀκροπόλει, ἐμφαίνουσιν, ὅτι ἐλήφθησαν ἐξ ἀρχαίων οικοδομῶν, Ἑλληνικῶν ἀριστοῦργημάτων, καὶ ὅτι τὸ

(1) Αἰσχίν. διάλογ. γ'. (2) Ὑμν. εἰς Δήμητρ. (3) Πaus. Ἀττ. κεφ. 18. (4) Leek Topogr. of Athens. (5) Εὐστ. Ἰλ. Σ. (6) Ἀνόνημ. χειρόγρ. ἐν Βιβλ. δ'. καὶ ε'. δημοσ. παρὰ τοῦ Κ. Τρέας.

λιθόστρωτον τῆς ἐν τῷ Ἐρεχθειῷ Ἐκκλησίας εἶναι οἶον ἐπιτειχισμὸν τοῦ λιθοκρηθέντος τῆς ἐν Ἰλισσοῦ Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας.

Πρὸ τοῦ ἱεροῦ δὲ βήματος τῆς Ἐκκλησίας ταύτης εὐρέθη πλῆξ λίθου Πεντέλης, φέρουσα μίαν σειρὰν ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἐλλείπουσι, τὰ δὲ σωζόμενα γράμματά εἰσι ταῦτα καὶ τῇ Ἀθηναίᾳ. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἡ τότε δεισιδαιμονία ἐξήλειψεν· ἐπέγραψε δὲ διὰ γραμμάτων Βυζαντινῶν δίστιον ἐπιγραφὴν, τῆς ὁποίας μόνον ἀπὸ καὶ Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ἀναγινώσκειται, τῶν ἄλλων γραμμάτων ἀμυδρῶς φαινόμενον. Ἡ πλῆξ αὐτὴ διὰ τὸ πάχος τῆς φαίνεται, ὅτι ἀπέτελε μέρος κοινοῦ τινος θωμοῦ, ἀφαιρούμενον ἴσως τῇ Δήμητρὶ καὶ τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Ἰλισσίᾳ. Διὸ οἱ χριστιανοὶ ἐξήλειψαν τὴν ἐπιγραφὴν.

Ὀλίγον δὲ ἄνωθεν τὸ ἱερόν βήματος τῆς Ἐκκλησίας ταύτης εὐρέθη ὑπόγειον τι οικοδόμημα, κατασκευασμένον διὰ πλίνθων ὀπίτης γῆς, βάθους τριῶν περίπου Γαλλικῶν μέτρων καὶ πλάτους καὶ μήκους τοῦ αὐτοῦ. Τὸ οικοδόμημα τοῦτο ἔχει τὴν εἰσοδὸν τοῦ πρὸς νότον· ἐσῶθεν δὲ αὐτοῦ εἰσι τρεῖς ὁδοὶ καμαρωταί, ἡ μία πρὸς ἀνατολὰς, ἡ δευτέρα πρὸς βορρᾶν, καὶ ἡ τρίτη πρὸς δυσμᾶς. Τοῦ οικοδομήματος τούτου οἱ τοῖχοι ἦσαν κεκαλυμμένοι ὡσαύτως, ὡς καὶ οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ πλάκας λεπτῆς λίθου Πεντέλης καὶ Ὑμητῆς· ἐχρησίσμευε δὲ κατὰ τοὺς ἀρχαιότερους χρόνους, ὡς κρύπτει τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθα ἐναπετίθεντο τὰ ὄστα τῶν ἐν τέλει. Ἦτο Χρυσόστομος (1)· μετεποιήθη δὲ ὁ μυχὸς οὗτος εἰς Χριστιανικὸν κρύπτειν, ὡς μετεποιήθη τὸ ὑπόγειον οικοδόμημα ἐν τῷ Ἐρεχθειῷ, ἐνθα ἦν ὁ τάφος τοῦ Κέκροπος, εἰς δεξομένην, ἀπὸ τοῦ Ἐρεχθίου κατεστάθη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Τοὺς τοίχους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας διατηρουμένους κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ὁ ἄγιος καὶ βάρβαρος τῶν Ἀθηναίων τύραννος Χατζῆ Ἀλῆς κατέστρεψεν, ἵνα λάβῃ τὴν ὕλην πρὸς οικοδομὴν τοῦ περιτειχίσματος τῆς πόλεως ταύτης, ὅτε κατέστρεψε καὶ τὴν πρὸ τοῦ Παναθηναϊκοῦ σταδίου γέφυραν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, καὶ ἕνα τῶν κίωνων τοῦ Ὀλυμπίου κατεσκευάσεν ἄσβεστον, καὶ ἐξῆρπασεν τὸ ἔδαφος τοῦ Ἡραίου, ἵνα οικοδομήσῃ τὸν κήπον αὐτοῦ, ὅστις σήμερον ὁ στανικὸς κήπος καλεῖται.

Ἐν τῷ Ἐλευσίῳ τούτῳ (πρὶν καταδαφισθῆ) ὡς εἰς τοὺς ἀρχαιότατους χρόνους ἤρχοντο οἱ Ἕλληνας ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Μυστηρίων, ἵνα βιάσονται τοὺς Μύστας, οὗτω καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἤρχοντο ἐκεῖ πρὶν καταδαφισθῆ ὡς εἰς παρακλήσιον, ἵνα ἀκούσῃ τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν τῆς Χριστιανικῆς Ὀρθοδοξίας· ὅθεν ἐκλάσαν καὶ ἐβρήθησαν οὗτοι, ὅταν ὁ τύραννος ἐξῆρπασεν αὐτήν.

Ἀναφανέντος δὲ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς πάλιν, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παλιγγενεσίας ἡμῶν, εὐχῆς ἔργον νομίζομεν, ἵνα καθαρισθῆ τὸ ἔδαφος αὐτῆς, καὶ περιτειχισθῆ ἀσφαλῶς διατηρηθῆ.

Κ. Σ. Π.

Τὸ ἐξῆς ὑπὸ τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Κυρίου Κ. Σ. Πιττάκη εὐρέθεν καὶ διασώθεν γράμμα δημοσιεύομεν εὐχαρίστως, πρὸς μακαρισμὸν τῆς μνήμης τοῦ αἰδίου Ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Ἀσωμάτων (Πετράκη) Διονυσίου καὶ γινῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων· εὐχόμεθα δὲ ἵνα ἐνεργηθῶσιν αὐτῆς εἰς αὐτῶν ἀπαράγραπτον διατάξεις καὶ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου καὶ φιλομουσοῦ ἀνδρός καὶ ἄλλοι πλουσιωτάτων μονῶν Ἡγουμένοι, ὅπως παράγεται εὐάρετος καὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις καρπὸς ἐκ τῶν δένδρων τούτων, ἅπερ ἐφύτευσε καὶ καὶ ἐκαλλιέργησε πρὸς σκοποὺς βέλεια τοιοῦτους ἢ τῶν πατέρων ἡμῶν εὐσέβεια καὶ φιλομουσία.

Ὁ Ἀθηναῖον Γρηγόριος ἐπίσκοπος.

Καὶ ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν πράξεων χρεωστῆται ὁ ἑπαινετός πάντων δὲ μάλιστα ἀξιώσαντι καὶ περιχρῆσται, καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον αἰδίομοι εἰσίν, ὅσοι φροντίζουσι καὶ ἀγωνίζονται περὶ συστάσεως καὶ διαμονῆς τῶν Ἑλληνικῶν σχολῶν.

(1) Λόγ. ἑβ'.

λείων, καὶ ὅτι ἐκ τῆς μνήσεως προσγίνεται τοῖς ἀνθρώποις τὰ τοσαῦτα καλὰ καὶ ὠφέλιμα, ὅσα περὶ αὐτῶν ἐξυμνεῖ ὁ θεόσοφος Σολομών. Διὰ ταῦτα σωτήρες τῶν πόλεων, καὶ κοινοὶ εὐεργέται, καὶ πᾶν εἶ τι εὐφνημον καὶ πράγμα καὶ βνομα πρέπει νὰ δομᾶζονται, ὅσοι γίνονται αἰτίοι καὶ συνεργοὶ εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθῆ καὶ νὰ καλλιεργῆται εἰς τὰς πολιτείας τὸ κοινωφελὲς τῆς παιδείας ἔργον, ἡ μὲ τὴν ἐκ βάθρων οικοδομὴν νέων σχολείων, ἡ μὲ σύστασιν καὶ ἐπιουρίαν τῶν πάλαι προσκοδομημένων. Τοιοῦτος ἐστάθη ὁ Πανοσιώτατος Καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς τῶν Ἀσωμάτων Μονῆς Κύρ Διονυσίου Πετράκης, ὅστις καὶ πρὸ πολλοῦ ἐσκέπετο καὶ διενεοίτο νὰ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν τὸ τοιοῦτον καλὸν, ἀλλὰ τὰ διάφορα περιστατικὰ δὲν τὸν ἐσυχώρησαν. Ἦδη δὲ προτροπῇ καὶ τοῦ Πανιερωτάτου ἡμῶν Δεσπότη, καὶ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων, τὸν ἐν ἐκ τοῦ φόβου τοῦ Κυρίου πάλαι συνέλαβε θετον σκοπόν, τῶς ὡδινε καὶ ἔτεκε πνεῦμα σωτηρίας καὶ ὠφελείας τῇ ἐαυτοῦ πατριδί. Τὴν γὰρ Ἑλληνικὴν σχολὴν τοῦ μακαρίτου καὶ αἰδίου ἐκείνου Ἰωάννου Νέεκα, (ἡ ὁποία ἀγκυλὰ καὶ διὰ τὴν τελεῖαν καταστροφὴν τῆς ἀριστοκρατίας τῶν Ὀικνετῶν κατεστράφη καὶ αὐτῆ, καὶ ἀπώλεσεν ὅλους τοὺς μισθοὺς διδασκάλου τε ὁμοῦ καὶ μαθητῶν, μ' ἔλον τοῦτο χάριτι Θεοῦ, καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν προσατῶν, δὲν ἤργησε πώποτε, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας με μισθὸν τῷ διδασκάλῳ παρὰ τῆς κοινότητος). Τὴν αὐτὴν λέγω σχολὴν τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Νέεκα, ὁ ῥηθεῖς Καθηγούμενος Κύρ Διονυσίου Πετράκης ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν ἐαυτοῦ ἐπιουσίαν, τοῦτέστιν ἀπεράσισε νὰ τὴν διακρατῆ, καὶ νὰ τὴν συντηρῆ ἰδίως αὐτοῦ ἀναλώμασιν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον αὐτὸς τε καὶ οἱ ἐκείνου διάδοχοι με μισθὸν ἐτήσιον τῷ ἡδὴ σχολαρχῶντι σοφολογιώτατῳ Διδασκάλῳ Κύρ Ἰωάννῃ Μπενιζέλω, καὶ τοῖς κατὰ καιρὸν Καθηγηταῖς τῆς αὐτῆς σχολῆς. Ὑπόσχεται τοιγαρὸν ὁ εἰρημῆμος Καθηγούμενος Κύρ Διονυσίου ἐκούσιως, αὐτεξουσίως καὶ εὐγνωμόνως, μ' ἔλον τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον νὰ διδῇ τῷ αὐτῷ Διδασκάλῳ Κύρ Ἰωάννῃ Νπενιζέλω διὰ μισθὸν τῆς Σχολῆς κατ' ἔτος γρόσια πεντακάσια, τὰ ὅποια θέλει τοῦ τὰ διδῆ εἰς τρεῖς δόσεις· α) ὅταν ἀρχίξῃ ἡ διορία β) περὶ τὰ μέσα τῆς διορίας καὶ γ) ἀπὸ τελειωθῆ ἡ διορία. Πρὸς τούτους ὑπόσχεται νὰ τοῦ διδῇ κατ' ἔτος καὶ αὐτὰρ κοιλὰ δεκαπέντε, τυρὶ καντάρι ἐν, καὶ λάδι ξυστία ἐξ. Ὑπόσχεται προσέτι ὁ αὐτὸς Καθηγούμενος νὰ διδῇ καὶ εἰς δώδεκα πτωχὰ παιδία, ἀν τυχόν τῆς πατρὶδος μας, ἀπὸ ἐξ κοιλὰ σιτῆρι εἰς καθὲ ἐν ἐτησίῳ καὶ τὸ χαράξι τους, ἀνίσως ὅμως καὶ τὰ αὐτὰ παιδία ἤθελεν ἐξακολουθοῦν εἰς τὸ σχολεῖν, καὶ ἔχουσιν ἐπιμελείαν καὶ ἐρεσιν εἰς τὰ μαθήματα, καὶ δὲν ἤθελε τὸ κάμνον κατὰ πραγματείαν, καὶ περὶ τούτου θέλει ἔχει ὁ Διδάσκαλος τὴν φροντίδα. Πρὸς τούτοις δηλοποιεῖται, ὅτι ὁ αὐτὸς Καθηγούμενος θέλει εἰσθαῖ καὶ ἐπίτροπος, καὶ ἐφορος τῆς σχολῆς. Ὁ δὲ Διδάσκαλος Κύρ Ἰωάννης Βενιζέλος ὑπόσχεται, Θεῷ συνάσει, νὰ ἐξακολουθῆ, καὶ νὰ ἐκπληρῶ ἐπιμελῶς καὶ ἀδιακόπως τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐπάγγελμα, διδάσκων καὶ ἐκπαιδεύων τοὺς προσφοιτῶντας αὐτῷ ἐντοπίους μαθητὰς τὰ ἀναγκαῖα Ἑλληνικὰ μαθήματα, καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη, ὅσον τὸ δυνατόν, ἔχωντας μόνον τὴν ἀδειαν νὰ κάμνῃ διακοπὴν δι' ἔλου τοῦ ἑτοῦς ἡμέρας τεσσαράκοντα, καθὼς τὸ τοιοῦτον ἐθίζεται εἰς τὰ ἀπανταχοῦ σχολεῖα. Καὶ ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἔργον τῆς σχολῆς εἶναι τοσοῦτον ἐπιουφελές, ἀξιώσαντι καὶ μακαριστῶν, ὅθελαι, ἀποσφραῖζει, καὶ διατάττει ὁ ῥηθεῖς Καθηγούμενος Κύρ Διονυσίου, ἵνα ἐπιμένη καὶ διαρκῆ αἰωνίως, τῶσον εἰς τὰς ἡμέρας του, ὅσον καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, ἕως οὗ διαμένη καὶ τὸ Μοναστήριον, καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Εἰ δὲ τις ὀφείποτε ἱερομένος, ἢ λαϊκός, ὁποιασδήποτε καταστάσεως ἀνθρώπος, ἢ θελὲν ἐπαναστῆ κατὰ τοῦ τοιοῦτου ἔργου, ζῆτων καὶ ἐπιχειρῶν ἐπὶ διαφοροῖς προφάσεσιν, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, νὰ τὸ ἀνατρέψῃ, ἢ νὰ τὸ διαστρέψῃ, καὶ νὰ τὸ παρασαλεύσῃ ἀπὸ ἐκείνου ὁποῦ, ὡς ἀνωθεν διετάχθη, ὁ τοιοῦτος, ὡς μισόκαλος καὶ κακενεργῆς, θέλει ἐπάξει κατὰ τῆς κεφαλῆς του τὴν Θεῖαν ὀργὴν καὶ δίκην, ἧτις ἀφεύκτως καὶ ἀπαραίτητος τιμωρεὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, ἐπομένως δὲ θέλει ἐπιφορτίσει κατ' ἐπάνω του τὰς ἀρὰς καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς, καὶ ὄλων τῶν Θεοφόρων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας τοῦτε Πανιερωτάτου ἡμῶν Δεσπότη, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡγουμένου.

Ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν, καὶ εἰς διηκετὴ καὶ αἰώνιον μνήμην ἐξεδόθη τὸ παρὸν γράμμα, θεβαιωθὲν τῇ ἰδιοχειρῇ ὑπογραφῇ τοῦ Πανοσιωτάτου Καθηγουμένου Κύρ Διονυσίου, ἐπικυρωθὲν παρὰ τοῦ Πανιερωτάτου ἡμῶν Δεσποῦ ἀγίου Ἀθηνῶν Κυρίου Κυρίου Γρηγορίου, ὑπογεγραμμένον καὶ παρὰ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων τῆς πολιτείας κατστρώθη δὲ καὶ ἐν τῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

Ἐν ἔτει αὐτῷ, Μαΐου 4, Ἀθήνησι.

Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῶν Ἀσωμάτων Διονύσιος Περδράκης θεβαίωνο καὶ ὑπόσχομαι.

Ἀνθίμος Ἱερομόναχος, Σαμουὴλ Ἱερομόναχος, Δαμασκηνὸς Ἱερομόναχος, Σεραφεῖμ Ἱερομόναχος, Παρθένιος Ἱερομόναχος, Πετράκης Παῖσιος Ἱεροδίακος, Διονύσιος Ἱεροδίακος, Συμεὼν Μοναχὸς, Ἰωσήφ Μοναχὸς, Καλλίνικος Μοναχὸς, Ἀνανίας Μοναχὸς, Παῖσιος Μοναχὸς, Σεραφεῖμ Μοναχὸς, Ἀρσένιος Μοναχὸς, Βενέδικτος Μοναχὸς, Παρθένιος Μοναχὸς, Γεράσιμος Μοναχὸς, Σπυρίδων Λογοθέτης, Σπυρίδων Καπετανάκης, Σταυρὸς Βροντογούνης, Ἀλέξανδρος Βενιζέλος, Σπυρίδων Παλαιολόγος, Συμεὼν Λογοθέτης (1).

(1) Τὸ ἀντίγραφον τοῦτου ἤρουν καταπατημένον εἰς τὸν δρόμον τὸ 1822, ὅτε ἐξ Αἰγίνης (ἐνθα ἀποθνήσκουσι ὑπὸ τῶν Τούρκων καταφύγατοι) ἐπανήλθομεν εἰς Ἀθήνας. Διητήρησα τοῦτο, ὡσπερ καὶ ἄλλα, ἅτινα ἐπομένως θέλω δημοσιεύω.

Τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου θέλομεν ἐξιστορήσει ἀλλαχοῦ σημειώμενον ἐνταῦθα μόνον τοῦτο, ὅτι κατηχῆσαμεν αὐτὸν (μετὰ τοῦ Ἡγουμένου τῆς ἐν Σαλαμῖνι Μονῆς «ἡ Φανερωμένη» τοῦ μακαρίτου Γρηγορίου) περὶ τῆς παλιγγενεσίας ἡμῶν, ὃ Ἡγούμενος οὗτος (Διονύσιος ὁ Πετράκης) παρεδέχθη τὸ μυστήριον, καὶ συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπανάστασιν μας παντὶ σθένει. Κ. Σ. Π.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἀνηγγεῖλαμεν ἄλλοτε ἐκ πληροφοριῶν ὅτι ἐν τῇ ἐνάρξει τῶν ἐξετάσεων τοῦ ἐν Ἐρμουπόλει Γυμνασίου, ὁ Γυμνασιάρχης Κ. Σουρίας ἐξέφρανε λόγον ὑπόθεσιν ἔχοντα τὸν βίον τοῦ αἰτιμίου διδασκάλου Νεοφύτου Βάμβα. Τὸν λόγον τοῦτον, ἔργον δοκιμασίου τοῦ Γυμνασιάρχου Ἐρμουπόλεως Κ. Σουρίου, ἀναγνώσαντες ἀμέλειος ἐθαυμάσαμεν τῆς σεβαστῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ τῇ ἀρίστῃ διεξαγωγῇ, ἀξίαν καὶ τοῦ συγγραφέως καὶ τοῦ διοργανομένου. Διὰ περιλήψεως τοῦ λόγου τούτου, οἰοῦν μικρογράφημα τῆς σεμνῆς εἰκόνης τοῦ αἰμυνίστου Νεοφύτου Βάμβα ἐσομένης, θέλομεν διακοσμήσει προσεχῶς τὰς στήλας τῆς Ἐφημερίδος ἡμῶν.

Ὁ γενικός γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως Κ. Α. Α. Χ. Ἀναργύρου ἀκολουθεῖ μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου εἰς τὰ σπουδαῖα τῆς υπηρεσίας αὐτοῦ ἔργα ἀσχολούμενος καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἐνταῦθα συνελθόντας καθηγητὰς καὶ διδασκάλους φιλοφρονέστατα ὑποδεχόμενος, καὶ μετὰ πολλῆς καὶ ὀρθῆς κρίσεως τὰς ἐκάστου ἀξιώσεις ἐκτιμῶν. Πολλοὶ ὁμολογῶσαν ἡμῖν τὰς πρὸς τὸν Κύριον Ἀναργύρον ὑποχρεώσεις αὐτῶν διὰ τὸν εὐγενῆ τρόπον, δι' οὗ πᾶσι προσφέρεται καὶ τὴν προσοχὴν μετ' ἧς ἀρκάζεται τὸν αἰτήσεων αὐτῶν.

Ὁ ἐν Σύρῳ Καθηγητὴς Κ. Π. Ἀντωνιάδης κάλλιστα πράξας ἐξητήσατο τὴν ἀπὸ τοῦ Γυμνασίου Ἐρμουπόλεως ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ, ἵνα διαθήσῃ ὅλον τὸν καιρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν διευθύνσιν καὶ ἐπιτήρησιν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἄρτι συσταθέντος ἐκεῖ ἐμπορικοῦ ἐκπαιδευτηρίου.

Ἡ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διευθύνσασα τὸ ἐν Φιλιππουπόλει Παραναγωγείον Κ. Ζωὴ Δ. Μουρούζη ἐπανεληθούσα ἐκείθεν ἔφερε ζωηρὰ δείγματα τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης τῶν ἐφόρων τῆς σχολῆς καὶ τῶν κατοίκων, διὰ τε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὸν ζήλον, ἅπερ εὐγενῶς κατέβαλε ὑπὲρ τῆς καλῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐκπαίδευσως τῶν εἰς τὴν φροντίδα αὐτῆς διαπιστευθέντων κορασίων. Ἀντίγραφον τοῦ πρὸς τὸν πατέρα τῆς Κυρίας ταύτης εὐχαριστηρίου ὁλομένον δημοσιεύσει εἰς προσεχῆς παράρτημα τῆς Ἐφημερίδος ἡμῶν.

Ἄτι περὶ ἐξετάσεων πληροφορία ἀρχονται ἀπὸ τοῦ ἐξῆς φύλλου, διότι δὲν διήλωμεν ἐπι τὰς ἐκθέσεις πάσας.

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ.

Πρωτ. 3506.

Ἄρθ.

Διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τοὺς καὶ τὰς δημοδιδασκάλους.

Φροντίζοντες νὰ προσηλώσωμεν ὑμᾶς ἀπερισπάτως εἰς μόνον τῶν καθήκοντων ὑμῶν τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν, διευκολύνοντες, ὅσον ἐνδέχεται, τὸν τρόπον τῆς μισθοδοσίας σας, διατάξαμεν ὥστε τὸ ἐπιβάλλον ὑμῖν ἀπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου μέρους αὐτῆς νὰ πληροῦνται τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, καθὼς διαλαμβάνει τὸ 30 ἄρθρον τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου, ὑπὸ τοῦ κατὰ τόπον ἐπαρχιακοῦ ταμείου, καθ' ὃν τρόπον γίνονται αἱ πληρωμαὶ καὶ τῶν λοιπῶν ὅλων ὑπαλλήλων. Ἐπομένως ἐκαστοῦ ὑμῶν θέλει φροντίζει, ἀφ' ἐνός μὲν νὰ διευθύνῃ ἐγκαίρως πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων Διευθυντήριον τοὺς τριμηνιαίους τοῦ σχολείου του ἐλέγχους, κατὰ τὰς ἀπὸ 18 Ἰανουαρίου καὶ 4 Ἰουνίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 192 καὶ 2442 ἐγκυκλίου τοῦ καθ' ἡμᾶς ὑπουργείου, ἵνα μὴ συμβαῖν ἀργοπορία περὶ τὴν ἐκδοσὴν τῶν ἐκάστοτε πιστώσεων αὐτῶν πρὸς τὰς ἀρμοδίας διοικητικὰς Ἀρχάς ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ ὑποβάλλητε εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός εἰς αὐτὰς τὰς διοικητικὰς Ἀρχὰς τὴν ἀπαιτούμενην μηνικίαν μισθοδοτικὴν ὑμῶν κατάστασιν, ἵνα ἐκδίδηται τὸ ἐντάλμα τῆς πληρωμῆς σας, περὶ τῆς ἐξαργυρώσεως τοῦ ὁποίου θέλετε φροντίζει ὑμεῖς αὐτοί.

Ἐν Ἀθήναις 5 Αὐγούστου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Διὰ τῶν ἀπὸ 23, 28 καὶ 30 Ἰουλίου καὶ 6, 8, 10 15 καὶ 19 Αὐγούστου ἐγγράφων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. κλπ. ὑπουργείου.

Μετατέθησαν μὲν, ὁ δημοδιδάσκαλος Τυροῦ (Κυνουρίας), Κύριος Ἰ. Σταγόπουλος εἰς Μάσσητα (Κρανίδι), ἀντὶ τοῦ Κυρίου Γ. Τετραμέλη, ἐξαίτιασμένου καὶ λαβόντος ἀπερίριστον ἀπουσίας ἀδειαν. ὁ ὑποδιδ. Καρυστοῦ Κύριος Θ. Μαργέλης εἰς Βετούλισταν τῆς Ἀποδοτίας.

ὁ δημοδιδ. Βετούλιστῆς Κύριος Γ. Ἀθ. Οἰκονόμου εἰς Παρακαμπυλίους τῆς Εὐρυτανίας.

ὁ δημοδιδ. Παρακαμπυλίων Κύριος Κωνστ. Δημητριάδης εἰς Ἀράχθων Προσχίου.

ὁ δημοδιδ. Τανάγρας Κύριος Ἀθ. Σώκος, εἰς τὸ ἐν Κυριακῇ τοῦ δήμου Λεβαδείας ἀριστάτατον δημοτ. σχολεῖον.

ὁ ἐν Ἀθήναις Β'. διδάσκαλος, Κύριος Γ. Σάλης, ὡς Α'. εἰς τὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Β'. δημοτ. Σχολεῖον.

ὁ δημοδιδ. Τολοφώνος, Κύριος Ἀντ. Γεωργιάδης, εἰς Θερασίαν.

ὁ ἐν Ψαχνοῖς τοῦ δήμου Χαλκίδος, Π. Πρωτοπαπᾶς, εἰς τὸ ἐν Βάθεια τοῦ αὐτοῦ δήμου δημοτ. σχολεῖον.

ὁ ἐν Τήνῳ Νομαρχ. δημοδ. Κύριος Γ. Χωματιανός, εἰς Κέα.

ὁ ἐν Κεῖ δημοδ. Κύριος Δ. Κουπουτσιμίδης, εἰς Σαλαμίνα.

ὁ ἐν Σαλαμῖνι δημοδ. Κύριος Δ. Α. Ἀντωνάκης, εἰς Τήνον.

ὁ ἐν Βεροσθᾷ τοῦ δήμου Αἰγείρας Κ. Παλιολογόπουλος, εἰς Σικυῶνα.

ἡ δημοδιδ. Χαλκίδος Κυρία Ἀθηνᾶ, Ὅμπερ, εἰς Κύμην, καὶ ἡ ἐν τῷ Ἀθῆναις Β. δημοτ. σχολεῖῳ τῶν κορασίων δημοδιδάσκαλος Κυρία Τατιάνα Θεοχάρη, εἰς Χαλκίδα.

Διωρίσθησαν δὲ, ἡ Κυρία Ἀγγελικὴ Πετροπούλου, προαχθεῖσα μετὰ δευτέρως ἐξετάσεις εἰς δευτεροβαθμίαν, εἰς τὸ ἐν Ἀθῆναις νεωστὶ συσταθὲν Β. δημοτικὸν σχολεῖον τῶν κορασίων.

ἡ Κυρία Δέσποινα Γ. Σπάρταλη, εἰς Πάμισον (Νησίον).

ὁ Κύριος Ἱεροθεὸς Καραχαλίου, εἰς Κάρυστον, ὡς ὑποδιδάσ.

ὁ Κύριος Παναγ. Μαρᾶτος εἰς τὸ ἐν Ἀθῆναις κεντρικὸν δημοτ. σχολεῖον, ὡς ὑποδιδάσκαλος.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ἸΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ. (Ὁδὸς Ἀθηνῶν ἀριθ. 274).

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ Π. Παπᾶ Σπυρίδωνος ἐλληνοδιδασκάλου Δημητσάνης τῆ 25 Ἰουνίου 1855 κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν δημοσίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς Σχολῆς.

Παιδεύου τὸν νῦν σου, καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ προσκέρηθῃς. Κερ. Α'. Σειράχ.

Παρὰ πάντων τῶν εὐφροσύνων ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων ὁμολογεῖται ὡς πρόριστον καὶ οὐσιωδέστατον καθῆκον τῶν τῶν ἔργων εἶναι αἰρουμένον ἢ ὑβὴ καὶ ὑγιᾶς ἐκπαίδευσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν γενωμένων, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐκφύγῃσι τὰ ἐκ τῆς τῶν τέκνων ἀναγκαστικῆς προερχομένης ἀνοηλοῦς καὶ ἠθικῆς καὶ φυσικῆς κακῆς, καὶ ταῦτα, νηπιόθεν εὐθωρῶμενα καὶ καταστάνα τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας μέλη τίμια καὶ ὀφειλάμενα, διέλθωσι μὴ μόνον τὴν παρόντα βίον, ἀπολαύοντα πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον τῆς μελλούσης μακαριότητος τύχῃσιν. Ἴδου τὸ κυριώτατον καθῆκον τῶν συζύγων, ἔπερ ὁφείλου νὰ διαπράξῃσι προσκόντως μετὰ ὅσων ἄλλων ἔτινα ὡς ἴσως καὶ ἐκ πληροῦμενα παραλείπονται τὸ μόνον δὲ, ἔπερ ὀλιγοῦσιν μὲν ὑπὸ πολλῶν, ἀπρησβύησι δὲ, καὶ ἀπασχολεῖ εἰσὶ τὸς μεγάλους νόσος εἰς σύνταξιν ὅλων πραγμάτων, ἐχούσων κέρτον ἀντικείμενον τῇ ἀνὰ πτυχὴν τούτου, ἐξερτᾷ δὲ ἐξ ἐκείνου τὴν τὴν καὶ ἀπύλου ἐδιδασκίαν παντὸς ἔθνους, ἐφέλκει δὲ τὴν προσοχὴν καὶ μέριμναν πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, αὐτὸ τούτο προκίττει τῶν ἡδὴ ἐρεστωμένων ἐπιπέσειν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστῆρα, τὴν ἐκ τῆς ἐπίστασης αὐτοῦ διαχέοντα τὰς μακαριότητας καὶ φαινοδόλους αὐτοῦ ἀκρίβειας καὶ ἀποδοτικότητος, ἵνα καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τὴν Ἑλλάδα κατακαλύπτοντα πυχρότατα νέφη τῆς ἀμαθείας διέλυσεν ὡς ἄλλη ῥοδοδάκτυλος ἠῆς, προαναγγέλλουσα τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν φαστ

ἢ ψευδοπαιδείας; πάντες λοιπὸν, μοί φαίνεται, δύνασθε νὰ ὁμολογή-
 σαι τὴν μεγάλην καὶ ἀκαταμάχητον ταύτην ἀλήθειαν, ὅτι ἡ μὲν ἀ-
 παιδευσία εἶναι ρίζα, ἐξ ἧς ἀναφύονται πάντα τὰ θανατηφόρα δηλη-
 τήρια, τὰ θανατοῦντα ψυχὴν καὶ σῶμα, ἡ δὲ παιδεία εἶναι ἡ ἀκένωτος
 καὶ ἀνεξάντλητος πηγή, ἐξ ἧς πηγάζουν τὰ κοσμοσωτήρια καὶ ἀείζωα
 νάματα τὰ ποιοῦντα ὡς ἄλλα ὕδατα τῆς Σιυχῆς τὸν ἄνθρωπον ὅλον ἄ-
 τρωτον καὶ ἀθάνατον. Αὕτῃ ὡς ἄλλος ἥλιος φωτίζει τὸν νοῦν καὶ ὀ-
 δηγεῖ αὐτὸν εἰς τὴν ἀνέρεσιν τῆς ἀπολύτου ἀληθείας, εἰσδύει εἰς τὴν
 καρδίαν, τῆς ὁποίας τὸ τραχὺ καὶ ἀγριωπὸν γλυκαίνει ὡς ποτὲ τὸ
 ξύλον τὰ πικρὰ ὕδατα τῆς Μεσφάρας· διὸ καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἀπολαύσαντα
 τῶν ἀνεκτιμήτων καλῶν τῆς παιδείας οὐδὲν ἄλλο θηρεύουσι, οὐδὲν ἄλ-
 λο στέργουσι τούτων, ὅσον τὴν κτήσιν ταύτης, δι' ἧς οἱ ἄνθρωποι δια-
 φεύγουσι τὴν πρὸς τὰ ἄλογα κοινωσίαν· ἀπὸ τοιούτων αἰσθημάτων καὶ
 ὁ τρισέβαστος ἡμῶν Ἄναξ ὀρμώμενος, καὶ ὡς ἄλλος Μουσηγέτης Ἀ-
 πόλλων συνοδεύμενος ὑπὸ τῶν Μουσῶν, θέλων νὰ καταστήσῃ ἄπαυαν
 τὴν Ἑλλάδα ἄλλον Ἑλικῶνα, συνέστητε πανταχοῦ αὐτῆς διαφόρων βαθ-
 μῶν παιδευτήρια, ἐπιδαφιλέοντα τὰ γλυκέα τῆς παιδείας νάματα εἰς
 τὴν ὀργῶσαν πρὸς τὴν προγονικὴν τῆς εὐλαϊαν νεολαίαν. Τὰ αὐτὰ δὲ
 γενναῖα καὶ φιλόμουσα αἰσθητά εἶχουσα καὶ ἡ Σεβαστὴ κυβέρνησις,
 καὶ ἐπιεικὴς νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς ἀγαθοὺς σκοποὺς τοῦ πολυπο-
 θήτου ἡμῶν Βασιλείου, προάγει ὁσημέραι τὴν γενικὴν διακρίφωσιν
 τῆς νεότητος, εἰς ἣν σιτηρίζονται αἱ χρεῖσαι ἐλπίδες τοῦ ἔθνους· καὶ
 πρεπόντως· διότι τί ἄλλο πρέπει νὰ πράττῃ δραστηριώτερον καὶ ἐπι-
 μελέστερον πᾶσα πατρικὴ κυβέρνησις προτιθεμένη νὰ πικρίωσῃ τὴν τά-
 ξιν καὶ κοινὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, παρά, ἀφοῦ ἀποκόψῃ ὡς ἄλλος
 Ἡρακλῆς τὰς κεφαλὰς τοῦ πολυκαυχέου θηρίου τῆς κακίας, τῆς κατα-
 σπαρτατούσης τὸ ἀγαπητὸν τῆς τέκνον, νὰ κατακλύσῃ ὡς ὁ Ἰόλαος τὴν
 ἀνάδοσιν τῶν κεφαλῶν τούτων διὰ τοῦ θαλάου τῆς παιδείας. Τούτων
 δὲ οὕτως ἐχόντων, ἀκαύψατε, ὦ γονεῖς, ἐκ τῶν ἔργων τοῦ σκότους, καὶ
 ἐνατενίσσατε πρὸς τὸ ὑπέρλαμπρον φῶς τῆς παιδείας, τῆς φωτιζούσης
 τοὺς νοερούς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, ὡς ὁ ἥλιος τοὺς αἰσθητοὺς, μηδὲ-
 λως ἀμφιβάλλοντες, ὅτι, ὅσον οἱ αἰσθητοὶ ὀρθόκλιμοι δέονται τοῦ φω-
 τὸς τοῦ ἡλίου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν διαφέρει τοῦ τυφλοῦ,
 τοσοῦτον καὶ ὁ νοῦς, ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς, χρῆζει τοῦ φωτὸς τῆς παι-
 δείας, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀποπλανωμένη ἡ ψυχὴ, πίπτει εἰς τὸ χάος τῆς
 ἀταξίας· ἀννήψατε, καὶ γνῶτε, ὅτι ὡς πατέρες καθῆκον κυριώτερον καὶ
 οὐσιωδέστερον πρέπει νὰ θεωρῆτε τὴν ἀνάπλασιν καὶ ἀναμόρφωσιν τῶν
 τέκνων ὑμῶν· τοῦτο ἐπιβάλλει πρὸς πάντας τοὺς γονεῖς ὁ τῶν ἀ-
 πάντων Κύριος καὶ Δεσπότης διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου λέγοντος « ἐκ-
 τρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ »· ἀπαίτει δὲ καὶ τὸ
 ἴδιον ὑμῶν συμπερὸν τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, ὅπερ ὁ παραβλέ-
 πων γονεὺς ὡς οὐδενὸς λόγου ἕξιον, καὶ ἀκούμενος νὰ πράττῃ μόνον
 ὅ,τι καὶ αὐτὰ τὰ κτήνη ἐνεργοῦν ὑπὸ τοῦ ὀρμηφύτου ὠθομένου, οὗτος
 ὡς ὑπερέτης τοῦ σκότους καὶ τῆς κακίας θέλει ὑποστῆ πρῶτος ἅπαν
 τὸ θάρος τῆς ἀκοσμίας καὶ ἀνηθικότητος τῶν τέκνων αὐτοῦ· διότι τίς
 δὲν βλέπει, ἢ δὲν ἀκούει τοῦλάχιστον καθ' ἐλάστην τοὺς ὀλιγώρους καὶ
 ἀμελῶς ἔχοντας περὶ τὰ πρῶτα καθῆκοντα γονεῖς πάσχοντας
 μὲν τὰ πάνδεινα ὑπὸ τῶν ἀμορφῶτων παίδων των, βλα-
 σφημομένους δὲ καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὅσους οἱ
 φῶλοι καὶ ἀνήθηκοι υἱοὶ των παρεβλάψαν, ἢ ἠδίκησαν; καὶ
 τίς δὲν ἀνέγνω, ἢ δὲν ἤκουσε πρὸ ἄλλου τὴν κατὰ τῶν ἀμελῶν
 καὶ ἀναξίων γονέων ἐπιεικῆ τιμωρίαν, ἣν ἀπειλεῖ ἡ Γραφὴ λέγουσα
 « ὁ μὴ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ κυρίου παιδευθήσεται »; ἀ-
 κούετε ὅσοι γεννᾶτε μὲν καὶ τρέφετε τέκνα, οὐδὲλλως δὲ φροντίζετε πε-
 ρὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἥθους καὶ τῆς ἀνεκπύξεως τοῦ νοῦς, ὁποία αὐ-
 στηρὰ τιμωρία ἀναμένει ἡμᾶς; ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν ἄρα γε γονέων
 τινῶν ὅτι καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπαιδευσίας τῶν ἰδίων τέκνων προσερχόμενα
 κακὰ ἐπιβαρύνουσι τὴν κατ' αὐτῶν θεῖαν ὀργήν; ἵσως ὑπάρχουν γο εἶς,
 οἵτινες ἀγνοοῦν ὅτι εἶναι αὐτοὶ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν φλυαίαν καὶ μο-
 χθηρίαν τῶν τέκνων των· ἀλλὰ τίς καταλογιστοτέρα ἀπάτη ἢ νὰ φρονω-
 σιν, ὅτι οἱ πρωταίτιοι τῶν κακῶν εἶναι πάντῃ ἀνεύθυνοι; δὲν ἀναπο-
 λείτε εἰς νοῦν τὴν κατὰ τοῦ Ἡλεί τοῦ ἀμελήσαντος τῆς χρηστῆς ἀγω-
 γῆς; τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ Ὀρνεὶ καὶ Φινεὲς γενομένην θεῖαν ἐκδίκησιν,
 ἢ νὰ πεισθῆτε, ὅτι ἐπίσης εἶναι τιμωρητοὶ οἱ τε πρωταίτιοι καὶ αὐ-
 τουργοὶ τῶν κακῶν; δὲν ἀναγινώσκετε τὰς γραφικὰς ῥήσεις λεγούσας
 « Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλήθος ἄχρηστον. . . . κρείσσον γὰρ εἶς;
 δίκαιος ἢ χίλιοι, καὶ ἀποθνεύει ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνον ἀσεβῆ Κερ. ις'
 Σειράχ »; Ἀλλὰ τί ἄλλο εἶναι τὰ ἀμοιροῦντα προσηκούσης ἀνατροφῆς
 καὶ παιδεύσεως τέκνα, εἰμὴ ἀσεβῆ, ὑβρίζοντα θεῖα καὶ ἀνθρώπινα
 πράγματα, μηδὲ τοῦς γεννήτορας αὐτῶν αἰδοῦμενα; διατί, ὦ πατέρες,
 ἐκ πολλῆς χλισηρότητος ἐγκαταλιμπάνετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἀμόρφωτα,
 καὶ οὕτως ὑποκαίετε μὲν τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀταξίαν, προετοιμάζετε δὲ
 εἰς ἐκτου; καὶ εἰς τὰ τέκνα σας τὴν δυστυχίαν καὶ κακοδαιμονίαν; τί
 ἐμποδίζει ὑμᾶς νὰ πραγματοποιήσῃτε ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιτάττει μὲν ὁ
 θεὸς, θέλει δὲ ἡ κοινωσία, ὠρελεῖ δὲ τὰ μέγιστα ὑμᾶς αὐτοῦς; τίνα
 προσκόμματα ἀπαντᾶτε εἰς τοῦτο; δὲν εὐτυχήσατε νὰ ἔχητε εἰς τοὺς
 κόλπους τῆς πατρίδος ὑμῶν παιδευτήρια δημόσια, παιδεύοντα δωρεὰν
 πάντας τοὺς φοιτῶντας εἰς αὐτὰ παιδιάς; δὲν ἔπονται μετὰ τὰ ἐγχώρια
 ταῦτα παιδευτήρια ἕτερα κεντρικώτερα καὶ ὑψηλότερα, δημοιουργοῦντα
 ἄνδρας, λειτουργοῦντας εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς Κυβερνήσεως;
 δὲν ἀνταμείβεται ἕκαστος παρὰ αὐτῆς κατὰ λόγον τῆς προσωπικῆς του
 ἀξίας μετὰ τὴν τακτικὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του; δὲν τι-
 μῶνται οἱ τοιοῦτοι ὑπὸ πάντων πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἀπολαύοντες
 καὶ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν; δὲν ἀπαθανατίζονται εἰς αἰῶνα τὸν
 ἅπαντα οἱ διὰ τῆς παιδείας κατασταθέντες; κοινωφελεῖς καὶ προσά-
 ται τῆς ἀνθρωπότητος; διατί λοιπὸν, ὦ γονεῖς, ἀφοῦ ἠδίκησατε τὰ μέ-

γιστα ἐκτου; ἀταξιοῦτε καὶ τὰ φίλτατα ὑμῶν τέκνα τῶν τοιούτων
 ἀγαθῶν; δὲν νομίζετε ὅτι θέλετε τιμωρηθῆ ἀξίως τῆς κακίας τῆς χρή-
 σεως; τῆς ἐπὶ τῶν ὑμετέρων τέκνων πατρικῆς σας ἐξουσίας; περιβάλ-
 λεσθε ἴσως πολλοὶ ὅτι στερεῖσθε τῶν μέσων τῆς εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ
 Πανεπιστήμια σπουδῆς τῶν παίδων ὑμῶν· ἀλλὰ πῶς δικαιοῦσθε νὰ ἀπο-
 στεργῆτε αὐτοὺς καὶ τῆς στοιχειώδους παιδεύσεως, ἐνεργουμένης μὲν
 προῖκα ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑμετέροις σχολείοις, ἀναγκαιοτάτης δὲ οὔσης καὶ
 χρησιμιάτης καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐσχάτην τάξιν τῶν ἀνθρώπων; διατί
 τὸ ἐν μόνον ὕδρον τῶν γονέων τῆς κομποπλεως ταύτης, καὶ τὸ τρια-
 κοστὸν τῶν ἄλλων πέρι; κομποπλεων, ἀναγνωρίζον τὰ πρὸς τὰ τέκνα
 καθήκοντά του, σπεύδει νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὰ κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον,
 ἅπαντες δὲ οἱ ἄλλοι κοιμᾶσθε τὸν βαθύτατον ὕπνον τοῦ θανάτου; δὲν
 εἴμεθα ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι Δημιουργήματα τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου Θεοῦ, μὴ
 διαφέροντες οὐσιωδῶς ἀπ' ἀλλήλων; καὶ ὅμως ὑπάρχει τοσαύτη ἀντίθε-
 σις βίου, ὅτι πολλοὶ βλέποντες τὴν τοσαύτην διαφορὰν καὶ ἀνισότητά
 μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐξέπειον εἰς τὸ ἄστοπον νὰ φρονῶσιν ὅτι εἶναι
 προωρισμένοι οἱ μὲν νὰ εὐτυχωσιν, οἱ δὲ νὰ δυστυχωσιν, ὅτε τὰ ἐγα-
 θὰ τοῦ Θεοῦ, ἐπίγεια καὶ οὐράνια, πρόκεινται μὲν κοινὰ τοῖς πᾶσι, ἀπο-
 νέμονται δὲ ὡς βραβεῖα εἰς μόνους τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν καλὸν ἀ-
 γῶνα τῆς ἀνεκπύξεως τῶν δυνάμεων, καὶ τῆς ὀρθῆς χρήσεως αὐτῶν·
 διὸ παιδεύσατε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτῶν προ-
 κέψητε· σπεύσατε νὰ δικαιοῦσθε τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν τῆς νομίμου
 συζυγίας, ἧς εἶναι ἡ ἠθικὴ προαγωγή τῆς διαδόσεως τοῦ ὁμοειδοῦς·
 καταστήσατε τὴν θείαν ὑμῶν σεβαστὴν διὰ τῆς ἀναδείξεως τέκνων χρη-
 στῶν, μεμροφωμένων κατὰ τε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ἵνα καὶ παρὰ
 τοῦ Κυρίου εὐρητε χάριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μακαρισθῆτε ὡς ἄλ-
 λη ποτὲ Κυδίπη μήτηρ τοῦ Βίτωνος καὶ Κλεόβιος· ὑμεῖς δὲ, ὦ φίλοι,
 μαθηταὶ καὶ παῖδες ἐμμοῦσαν καὶ εὐασθήτων γονέων, ὡς γεννηθέντες
 πάντες ἐντὸς τῆς χρυσῆς ταύτης βασιλικῆς ἐπιχρῆς, καθ' ἣν ἀπολαύετε
 βασιλικῆς χάριτος καὶ εὐμενείας, βδελύττεσθε τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀπαι-
 δευσίαν, τὴν μητέρα τῆς δυστυχίας καὶ κακοδαιμονίας· φύγετε αὐτὴν
 ὡς ἄλλην Σκύλλαν καὶ Χάρυβδι, καταποντίζουσαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀ-
 νομίας τοῦς ἀδαεῖς καὶ ἄνομας· μὴ ἐπηρεασθῆτε ὑπὸ τῆς πρὸς τὴν παι-
 δεῖαν ψυχρότητος· ἐκείνων, οἵτινες καταδικάσαντες αὐτοὶ ἐκτου; εἰς τὴν
 εἰλωταίαν, ἀπεφάσισαν νὰ διαγῶσι τὸ βίον κεκυφότες· εἰς τὰ φαῦλα καὶ
 ταπεινὰ, ὡς τὰ βοσκήματα· μᾶλλον δὲ θρηνεῖτε καὶ ἐλεεινολογεῖτε τοὺς
 τοιοῦτους, καὶ μὴ ἀκολουθεῖτε τοῖς ἔχουσιν αὐτῶν, βαδίζόντων τὴν πλα-
 ταίαν καὶ κατάντη ὁδὸν τὴν ἀγροῦσαν εἰς τὸν ἀνδραποδισμόν καὶ τὴν ἀ-
 πόλειαν· μὴ, πρὸς θεοῦ, μὴ πλησιάζοντες εἰς τοῦτους μολυνθῆτε τὸ
 μόλυσμα τῆς ἀπ' ἱεροκαλίας καὶ ῥαθυμίας, αἵτινες ὡς ἄλλαι Σειρήνες κα-
 τακηλοῦσαι τὴν ἀφρονα νεότητά, κατέχουν αὐτὴν εἰς ἐκτου; προσηλω-
 μένην μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου· φύγετα λοιπὸν τὸ σκότος· καὶ προσ-
 ἔλθετε πρὸς τὸ φῶς, τὸ ἀπεικόνισμα τῆς ἀνεσπέρου λαμπρότητος τοῦ
 θεοῦ· ἀνάτης μὲν καὶ πλήρης ἰδρώτων ἢ ὁδοῦ, ἢ φέρουσα πρὸς τοῦτο,
 καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὲν τῶν παίδων οὐδὲ πλησιάζουν πρὸς ταύτην, οἱ δὲ
 μόλις προσέρχονται, καὶ εὐθέως ἀποδειλιῶντες πρὸς τὸ τραχὺ καὶ ἐπί-
 μοχλον τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀφίστανται ἀπρακτοὶ καὶ ἀεῖστοι τοῦ φωτὸς
 τούτου· ἀλλ' ὑμεῖς ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν λαμπρὰν ὑμῶν καταγω-
 γήν, καὶ γνωρίζοντες, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα εἶναι σημαῖον οὐχὶ γένους,
 ἀλλὰ παιδείας, ἀποδυσάμενοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς σπουδῆς, τρέχετε ἀ-
 μετκστρεπτοὶ εἰς τὸ τέραμα αὐτῆ· τοῦτον τὸν ἀγῶνα ὑπεραστάντες οἱ με-
 γάλιοι ἄνδρες ἀρχαῖοι τε καὶ νεώτεροι ἐδοξάσθησαν γέμει ἡ παγκόσμιος
 ἱστορία τοιούτων ἐνδόξων ἀνδρῶν· γέμει ἡ ἐκκλησιαστικὴ μετὰ τῆς ἱε-
 ρᾶς· ἐγκαυχᾶται μὲν ἡ πατρὶς σας διὰ τοῦ ἀγιώτου ἐκείνου Ἀγαπί-
 ου, τοῦ πρώτου ἐγκαθηλιβιτᾶ τοῦ ἱεροῦ τούτου καταγωγίου, ἐξ οὗ
 προήλθον τοσοῦτοι ἀστέρες πολυφῶτοι καταγύακτες τὸ πρῶτον τὴν
 νοητὸν ὁρίζοντα τῆς Ἑλλάδος· σημαίνεται δὲ διὰ τοὺς ἀειμνήστους ἐ-
 κείνους ἱεράρχας τοὺς καταβλάσαντας τὸν πρῶτον ἀερογωνιαῖον λίθον τῆς
 ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ καταγιάσαντας αὐτὴν τῇ τιμῇ καὶ μαρ-
 τυρικῇ αὐτῶν αἱματι· φιλονεικεῖ δὲ πρὸς πᾶσαν ἄλλην Ἑλληνίδα πόλιν
 περὶ τῶν πρωτείων διὰ τοῦς ἐρημένους ἄνδρας, δι' αὐτῆς τὰς μεγάλας
 θυσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας, δι' αὐτοῦ;
 ἔστι τοῦς στρατιωτικοῦς, πολιτικοῦς, ἐκκλησιαστικοῦς καὶ διδασκαλι-
 τοῦς αὐτῆς ἄνδρας, οἵτινες διέπροψαν καὶ διαπρέπων εἰσέτι διὰ τὴν
 ἀρετὴν καὶ παιδείαν των, πρὸς δὲ κα. δι' αὐτῶν τὸν πολυμήνητον Μα-
 κρῆν, τὸν ἐφάμιλλον τῶν Ζωσιμαδῶν, Κατλινῶν, καὶ ἐτέρων τοιούτων
 εὐεργετῶν τῆς ἀθροωπότητος. Προκειμένων λοιπὸν τοσούτων καὶ τηλι-
 κούτων οἰκείων καὶ λαμπρῶν ἐμβόλων εἰσίνων ἐνώπιον ὑμῶν, ὦ μαθη-
 ταί, καὶ ὑπαρχόντων πάντων τῶν πρὸς τὴν δυνατὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀ-
 νεκμόρφωσιν ὑμῶν μέσων, θλίβετε εἰσθῆ ἐξ ὀφθαλμοῦ, καὶ ποιῶσαι, ἐάν φα-
 νῆτε ἀνέξιοι τούτων· θέλετε ἀποδοκιμασθῆ καὶ ἀπρόσβλη ὑπὸ πάν-
 των, ἐάν λειποτακτῆσθε ἐκ τῆς τάξεως, ἣν οἱ ἐνδοξοὶ ὑμῶν πρόγονοι
 κτησάμενοι διὰ τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς; περιδύναμι ὑμῖν· θέλετε κατα-
 στῆ θέκτρον καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους; ἐάν ὑτελίθητε τῶν πρωτείων
 ἄλλοις, προδόντες; τὴν πύρινον τμηὴν καὶ δόξαν· ἀλλὰ ἐκ πολυχρονίου
 πείρας ὀρμώμενοι; κηρύττω δημοσίως, ὅτι θέλετε φιλᾶσαι πιστῶ; τὴν
 πάτριον περικατακλήνην, ἐάν πάντες; οἱ γονεῖς ὑμῶν ποιήσωσι χρῆσιν ὀρ-
 θωτέρων τῆς πετρικῆς των ἐξουσίας, πρὸς τοῦς ὀπίου; εἴπατε, ὅτι ἀν-
 ἐ καὶ αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Κροῖσσου προτιμάτε τὴν ἀληθῆ παιδείαν,
 κτήμα αἰώνιον καὶ ἀνεκρίετον, ὠρελοῦν τὸν ἄνθρωπον τὰ μέγιστα καὶ
 πέρων τοῦ πεπερασμένου τούτου Κόσμου παρὰ τῆ ἐν Τριᾷ Θεότητι,
 ἢ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.